

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 79/2023
08.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Попадић, адвокат из ..., против тужене Општине Беочин, коју заступа Правобранилаштво Општине Беочин, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3269/22 од 29.09.2022. године, у седници одржаној 08.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3269/22 од 29.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2807/2021 од 11.05.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да за период од 01.09.2018. године до 31.08.2021. године исплати тужиоцу на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 119.345,25 динара са законском затезном каматом од 15.03.2022. године до исплате и износ од 22.403,70 динара на име законске затезне камате обрачунате за период од доспелости сваког појединачног месечног износа до 14.03.2022. године. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу за исплату законске затезне камате на име обрачунате законске затезне камате у износу од 22.403,70 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да за исти период исплати тужиоцу на име неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 86.448,51 динара са законском затезном каматом од 15.03.2022. године до исплате и износ од 15.099,66 динара на име законске затезне камате обрачунате за период од доспелости сваког појединачног месечног износа до 14.03.2022. године. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев за исплату законске затезне камате на износ од 15.099,66 динара, обрачунате од доспелости сваког појединачног износа до дана вештачења. Ставом шестим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 81.315,88 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је захтев тужиоца за ослобађање од обавезе плаћања трошкова судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3269/22 од 29.09.2022. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му на име неисплаћених трошкова за исхрану у току рада за период од 21.09.2018. године до 31.08.2021. године исплати износ од 119.345,25 динара са законском затезном каматом од 15.03.2022. године до исплате и износ од 22.403,70 динара на име обрачунате затезне камате до 14.03.2022. године и по основу накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 86.448,51 динара са законском затезном каматом од 15.03.2022. године до исплате и износ од 15.099,66 динара на име обрачунате законске затезне камате до 14.03.2022. године, као и захтев тужиоца да му тужена надокнади трошкове парничног поступка, а обавезан је тужилац да туженој у року од 8 дана накнади трошкове парничног поступка у износу од 30.000,00 динара. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженој трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду од 01.09.2018. године до 31.08.2021. године био у радном односу код тужене на радном месту ... са коефицијентом 8,53. У спорном периоду тужена је тужиоцу обрачунавала и исплаћивала плату тако што је основицу, коју објављује Влада Републике Србије, множила коефицијентом радног места на основу методологије обрачуна плате у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, према ком закону се додаци за регрес и исхрану у току рада за запослене код тужене нису посебно обрачунавала и исплаћивали јер су садржани у коефицијенту радног места. У периоду када је тако добијена висина основне зараде била нижа од износа минималне зараде, тужена је тужиоцу вршила корекцију плате до износа минималне зараде, па је тужиоцу у спорном периоду исплаћивана плата у висини минималне зараде. Висина потраживања на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора утврђена је оценом налаза и мишљења судског вештака за економско - финансијску област према параметрима спрам најповољнијих критеријума за тужену у тренутно важећим посебним колективним уговорима у РС за јавна комунална предузећа и друга јавна предузећа. Накнада за исхрану у току рада утврђена је у висини од 250,00 динара бруто на дневном нивоу, док је накнада регреса за коришћење годишњег одмора утврђена у висини 1/12 минималне зараде у РС на месечном нивоу.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, закључивши да у износу минималне зараде, по дефиницији из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана предметна накнада трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. По мишљењу првостепеног суда, у ситуацији када је тужена исплаћивала тужиоцу плату у висини минималне зараде следи да му није исплаћена накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, па је тужена дужна да те накнаде исплати у износима утврђеним вештачењем,

а према најповољнијим критеријумима за тужену из посебних колективних уговора у РС за јавна комунална предузећа и друга јавна предузећа, важњим у истом временском периоду на који се односи и предметно потраживање тужиоца.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев са образложењем да су у коефицијенту радног места тужиоца садржане и накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, сходно одредби члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама.

По оцени Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања, између осталог, и за запослена лица у органима и организацијама територијалне аутономије и локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 2). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Одредбом члана 4. став 1. истог Закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а према став 2. истог члана да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 113/17), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6), а према ставу 2. истог члана, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. На основу члана 2. став 2., одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено.

Одредбом члана 6. став 2. Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Службени гласник РС“ бр. 21/16...114/21), који се према члану 1. став 2. истог Закона сходно примењује и на запослене у органима градских општина, на права и дужности из радног намештеника примењују се општи прописи о раду и колективни уговори из става 1. овог члана (посебан колективни уговор за јединице локалне самоуправе), ако овим или посебним законом није другачије одређено.

Према члану 45. Посебног колективног уговора за запослене у јединицама локалне самоуправе („Службени гласник РС“ бр. 38/2019 и 55/2020), запослени може да оствари право на накнаду трошкова за исхрану у току рада (топли оброк) и регрес за коришћење годишњег одмора од 2020. године ако се за такву врсту накнаде трошкова стекну услови у буџету Републике Србије.

У конкретном случају, тужилац је запослен у општини као јединици локалне самоуправе, па се на утврђивање и обрачун његове плате, као и накнада и додатака по

основу рада примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у државним органима и јавним службама. Супротно наводима ревизије, супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорностим запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон – Закон о платама у државним органима и јавним службама у члану 4. став 2. прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног закона, као *lex specialis*, искључује примену опште норме из Закона о раду, а како у поступку није доказано да су се стекли услови из члана 45. Посебног колективног уговора за запослене у јединицама локалне самоуправе, то не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиоца.

Стога је правилан закључак другостепеног суда да тужиоцу не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту његове плате, док је чињеница да му је у спорном периоду исплаћивана минимална плата у висини минималне зараде без утицаја на другачију одлуку, јер она не активира права из Закона о раду као општег закона.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. ЗПП.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**